

**INDONEZ TILIDA OG'ZAKI NUTQNI O'RGATISHDA TIL
KO'NIKMALARI VA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISH**

Avazova Feruza Bahodirovna

feruzaavazova@uzswlu.uz

Ikkinchi chet tili kafedrası, katta o'qituvchi

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Annotatsiya. Mazkur maqolada, og'zaki nutqni o'stirishda interaktiv metodlardan foydalanish, ta'lim metodlarini tanlash tamoyillari hamda indonez tilida gapirish ko'nikmalarida qo'llaniladigan metodlar bilan tanishish ko'zda tutilgan. Metodlar bilan tanishish natijasida fikrni aniq va erkin bayon etish ko'nikmasini hosil qilish uchun asos bo'ladi va bu loyiha ishining dolzarbliligini tashkil etadi.

Kalit so'zlar: interaktiv metod, ta'lim, faol ishtirok, dars samaradorligi, o'quvchi faolligi, suhbat qurish, sun'iy intellekt, pedagogik mahorat.

Abstract. This article aims to explore the use of interactive methods in developing oral speech, the principles of selecting teaching methods, and the techniques applied in acquiring speaking skills in the Indonesian language. Familiarity with these methods lays the foundation for forming the ability to express thoughts clearly and freely, which highlights the relevance of this project work.

Key words: interactive method, education, active participation, lesson effectiveness, student engagement, building conversation, artificial intelligence, pedagogical skills.

Ta'lim samaradorligini oshirish uchun pedagog dars o'tish jarayonida grammatikani tushuntirishda yangi pedagogik texnologiyalarning turli usullaridan

foydalanishi, yordamchi o'quv vositalari (ko'rgazmali qurollar, turli rasmlar, tarqatma materiallar, o'qitishning texnik vositalari, audio-video) ni har doim takomillashtirib bormog'i kerak, hamda dars jarayonida komp'yuter texnologiyalardan keng foydalanish chet tillini o'rganayotgan talabalarga darsning yangi metodda borishi juda qiziqarli buladi. Ana shunday tashkil etilgan dars jarayonida talabalarning chet tiliga bo'lgan qiziqishlari ortib, ularning mustaqil ijodiy ishlash malaka va ko'nikmalari takomillashini oshiradi.

Indoneziya tilida og'zaki nutqning ahamiyati juda katta. Bu nafaqat kunlik muloqotda, balki ijtimoiy va madaniy hayotda ham muhim rol o'ynaydi. Bitiruv loyiha ishining materiallaridan universitetlar, xorijiy til va adabiyot, filologiya va tillarni o'qitish (indonez tili)" ta'lim yo'nalishida tahsil oluvchi talabalar va indonez tili dars jarayonida o'qituvchi talabalarni og'zaki nutqini o'stirish uchun qo'llanilishi mumkin.

Og'zaki nutqni o'stirish uchun turli metodlar va usullarni qo'llash mumkin, jumladan, rolli o'yinlar, guruhli muhokamalar, taqdimotlar va boshqalar. Talabalar uchun o'zaki nutqni rivojlantirishda eng muhim narsa — ularning o'z fikrlarini erkin va aniq ifoda etish imkoniyatini yaratishdir.

Xorijiy tilni puxta o'zlashtirgan mutaxassislariga talab katta bo'lgan zamonaviy dunyoda uni har tomonlama o'rganish barcha ko'nikmalarni puxta shakllantirishni taqozo etadi. Til tashuvchilar darajasida yoki unga yaqin darajada o'zlashtirish uchun o'qituvchilar talabalarning, ta'lim jarayonida barcha til ko'nikmalarini o'zlashtirishga qaratilgan mashq, topshiriq va darslarni tashkil qilishi va til o'rganish jarayonida an'anaviy o'qituvchi emas, balki fasilitator (ko'mak beruvchi) rolini bajarishi kerak bo'ladi. Shuni ta'kidlash muhimki, bugungi kun talabi ham ta'lim mazmuni va hajmini cheksiz kengaytirishga yo'l bermay, balki shaxsni mavjud muammolarni noan'anaviy tarzda yechishga tayyorlashni taqozo etadi. Talabaning o'quv faoliyatini takomillashtirish, ya'ni uning intellektual fikrlash qobiliyatini shakllantirish zamonaviy ta'limning asosiy natijasi bo'lishi lozim. Ushbu til ko'nikmalari: tinglab tushunish (listening), gapirish (speaking), o'qish (reading), yozish (writing). Til o'rganishda ko'zlangan

maqsadga erishish uchun ushbu ko'nikmalarning har birining o'rni katta. Shunday ekan, ularni o'zlashtirish va rivojlantirish bugungi kunning zaruriy vazifalaridan biri bo'lib qoladi.

Og'zaki nutq ko'nikmalari tilni og'zaki shaklda ifodalash qobiliyatidir. Bu ko'nikmalar, odatda, so'zlashuv va muloqotda foydalidir. Talabalar o'zlarining fikr-tuyg'ularini ifoda etishga, qiziqishlari va hayotiy faoliyatlari haqida suhbatlashishga hamda ularni boshqalar fikri bilan taqqoslashga imkoniyat yaratib beradi.

Og'zaki nutq ko'nikmalariga misollar:

- Suhbat qurish
- Muammo yoki fikrlarni og'zaki ifodalash
- Savollarga javob berish
- Nutq so'zlash va taqdimot qilish
- Rolli o'yinlarni ijro etish
- Oynaga qarab gapirish
- Rasmga qarab gapirish

Ta'lim jarayonida o'qituvchi o'z bilimlarini talabalariga yetkazar ekan, ularning o'zlashtirish darajasini o'rganadi, yuzaga kelgan qiyinchiliklarni aniqlaydi, ularning sabablarini tushunib, bartaraf etish uchun tegishli choralar ko'radi. Mahoratli o'qituvchi bu jarayonda ta'limning mazmunini yanada boyitadi.

Ta'lim jarayonida interaktiv metodlardan foydalanish o'qituvchini o'z ustida ishlashga, ijod qilishga, izlanish va pedagogik mahoratini o'stirishga undaydi. Mahoratli o'qituvchi talabalarning o'zaki nutqini o'stirishda ustuvor usullar, sifatli podkastlar, audio kitoblar va suhbatlarni tinglash, yangi so'z va iboralarni yozib olib, ularni kundalik nutqda ishlatishga harakat qilish, har kuni ma'lum bir mavzuda o'z fikrini og'zaki bayon qilish kabi yondashuvlar samarali ekanligini ko'rish mumkin.

Shuningdek, interaktiv darslar yordamida talabalar o'zaro fikr almashish va mavzularni muhokama qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar. O'qituvchi tomonidan

videokonferensiyalar yoki online darslar tashkil qilish ham talabalar bilan interaktiv aloqani kuchaytiradi.

Yuqoridagi fikrlardan xulosa qilib shuni aytish lozimki, zamonaviy texnologiyalar o'zaki nutqni o'stirishda katta rol o'ynaydi. Interaktiv doskalar, mobil ilovalar, onlayn platformalar orqali talabalar real vaqtda suhbatlarga qo'shilishlari, videolarni tomosha qilishlari va nutqni mashq qilishlari mumkin.

Bu esa talabalarning til o'rganishga bo'lgan qiziqishlarini yanada orttirib, turli interfaol usullar va grafik organayzerlar orqali samarali va sifatli darslar tashkil etishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ahmedov A. Notiqlik san'ati – T.: «O'zbekiston», 1967.
2. Avazova, F. B. (2020). APPLICATION OF NEW TECHNOLOGIES IN THE TEACHING ENGLISH LANGUAGE. *Theoretical & Applied Science* , (4), 911-913.
3. Azizxo'jaeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. – T., 2003.
4. Gururajaroo, S.M., Everstova, V., Potekhina, E., Moydinova, E., Nikulushkin, A., & Muracova, N. (2025, April). Assessing Academic Achievement in Adaptive Learning. In *Computer Science On-line Conference* (pp. 445-453). Cham: Springer Nature Switzerland.
5. Jalolov J.J. Chet til o'qitish metodikasi: Chet tillar oliy o'quv yurtlari (fakultetlari) talabalari uchun darslik. –T.: O'qituvchi, 1996. – 368 b.
6. Kamariddinovna, M.E. (2025). THE ROLE OF NANO-LEARNING IN DEVELOPING DIGITAL COMPETENCE AMONG FUTURE ENGLISH LANGUAGE TEACHERS. *AMERICAN JOURNAL OF EDUCATION AND LEARNING*, 3(5), 335-341.
7. Moydinova, E. (2024). Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyasi tuzilmasining tahlili. *Лингвоспектр*, 1(1), 36-41.

8. R. Ramly, Amirullah Abduh. (2018). “Exploring Cognitive Concepts in the National Assessment of the Indonesian Language” *The New Educational Review*. – Indonesia., 142– 146

9. Мусаева, С.Х. (2025). Научно-педагогические принципы разработки контрольных работ в обучении иностранным языкам. *Eurasian Journal of Social Sciences, Philosophy and Culture*, 5(10), 58-65.

10. Рахмонкулова, Х.С. (2025). Развитие коммуникативной компетенции студентов посредством проектно-ориентированного обучения. *Eurasian Journal of Academic Research*, 5(10), 58-66.